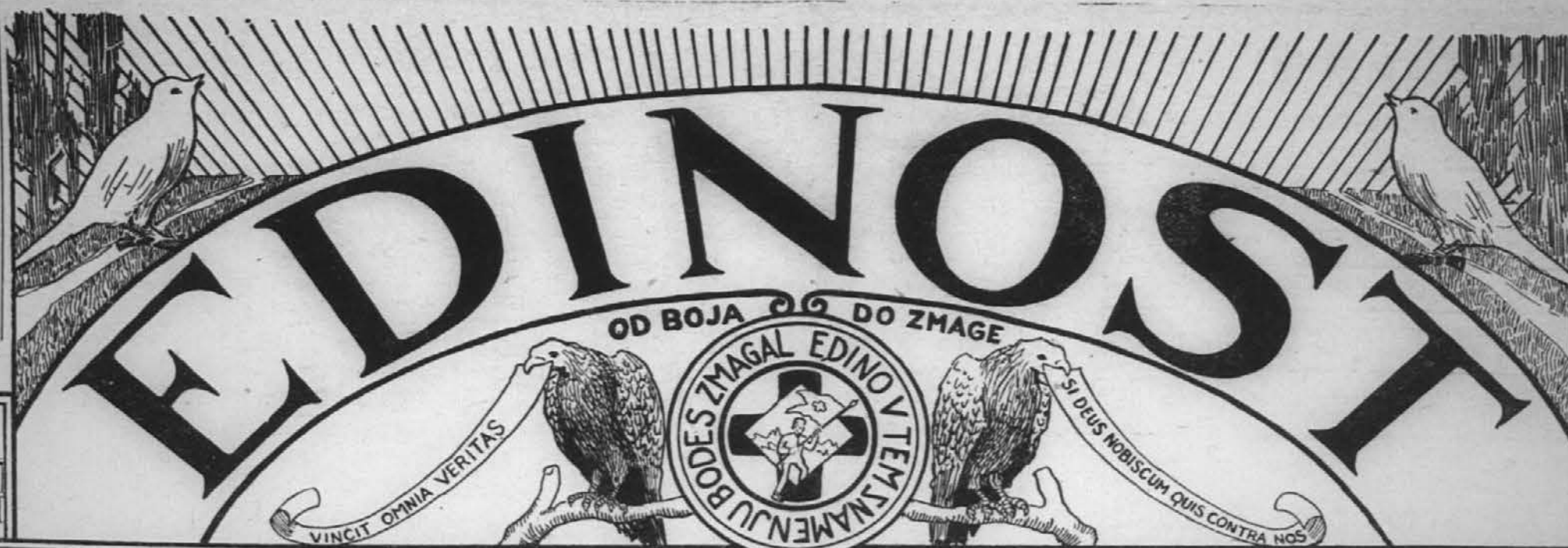

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3d 1879.

Gesloja tlači

ŠTEV. (No.) 74.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 24. JUNIJA (SATURDAY, JUNE 24), 1922.

LETO (Vol.) VIII.

Odpri srce - odpri roke!

Ta izrek našega nepozabnega goriškega slavčka smo ameriški Slovenci že premmogokrat čuli zlasti po minuli vojni, ko smo ameriški Slovenci zopet prišli v dopisovalno dotiko z našo milo slovensko domovino. In še vsakokrat, ko smo čuli ta apel, se je tudi v resnici odprlo ameriškim Slovincem SRCE in njihova radodarna ROKA. Še nikdar nismo pustili iti mimo nas nobene prošnje, da bi jo trdosrčno prezrli in zavrgli. Slovence je radodaren — on ima humanitarno usmiljeno srce, ki mu ne dopusti, da bi šla mimo njega le ena slovenska prošnja. To nam potrjuje preteklost vse skozi, odkar je stopila noga prvega slovenskega naseljenca na ameriško tla — pa do danes. Od nas ameriških Slovencev je prejel že marsikdo pomoč. Še celo za tujce smo segali globoko v žep. Da, tudi prošnje tujcev niso našle radodarne slov. roke in radodarnega slov. srca zaprtega.

ZATO SMO PREPRIČANI V DNO SVOJEGA SRCA

da, tisti Slovenci, ki smo zaposleni in imamo srečo si s svojim delom služiti svoj vsakdajni kruh, ne bomo ostali gluhi današnji prošnji, ki jo objavljamo na tem mestu in sicer to pot:

Za naše slovenske trpine premogarje.

Rojaki in rojakinje! Kruta usoda brezposelnosti je zadela to leto, kakor tudi lansko leto številne slovenske premogarske družine. V West Virginiji in Kansasu so odšli ti trpini na stavko, prisiljeni radi lakomnosti kapitalistov, ki izsesavajo ubogo delovno ljudstvo do kosti. Klic po življenju in klic po vsakdajnemu kruhu jih je primoral, da so prišli za edino orožje, ki ga ima delavec proti kapitalistom — da so odšli na stavko. In kapitalisti ne samo, da so jih do tedaj izsesavali, ampak so njih zahtevo po kruhu, do poštenega življenja s svojim mrzlim in lakomnim srcem prezrli, pozaprli svoje premogorove, nekateri najeli stavkokaze in tako naredili načrt, ubogega trpina premogarja uničiti z lakotjo. Poštenemu človeku se stуди, kar počenjajo kapitalisti z ubogimi trpini premogarji. Po državi W. Va. jih mečejo kompanisti iz stanovanj brez vsakega usmiljenja. Cele družine nimajo niti toliko, da bi si kupile eno samo pasto večerjo. Neki očividce piše, da se hranijo trikrat na dan s samim regradom. Ista povest se šliši iz države Kansasa. V obeh državah je tudi več slovenskih družin, ki so gotovo tudi hudo prizatei v tem slučaju. Pa istotako se že občutno čuti premogarsko stavko v vseh premogarskih okrožjih, kjer so premogarji odšli na stavko zadnje spomlad 1. aprila. Stavka se leno vleče naprej in na njenim obzorju še ni nikakega znaka o takojšnji rešitvi tega vprašanja. Čas se pomiče hitro naprej, dnevi zginjajo, a želodec pa se oglašja po kruhu sleherni dan. Potreba narašča in če se bo stavka le še nadaljevala bodo premogarske družine v položaju v katerem jim bo obupati.

Misel na ta obupni položaj premogarjev je nam velela: "DOLŽNOST DELAVSKEGA LISTA JE, DA STORI NEKAJ ZA DELAVCE TRPINE, KI POTREBUJEJO POMOČI!" Zato delavski list "EDINOST", ki je last katoliških delavcev torej tudi premogarjev, si šteje v dolžnost, da ponese ta klic za pomoč za slovenske stavkajoče premogarje v slovenske naselbine med rojake po naselbinah, ki so toliko srečni, da delajo in si morejo služiti vsakdajnega kruha, da naj se nekoliko zamislijo v bedno stanje stavkajočih premogarjev in jim po svoji moči vsak prisloži na pomoč. Njih boj proti zatiranemu bednemu delavstvu je pravičen in ako bodo poraženi sedaj, bodo to moralno čutili vsi delavski sloji sami na sebi še leta in leta. Zato naj na pomoč sedaj dokler je čas. Uredništvo Edinosti pa bo skrbelo, da bodo vsi darovi prišli v roke slovenskih revnih premogarskih družin.

Ob tej priliki še enkrat poudarjamo: Slovenci v Ameriki smo že marsikaterikrat čarovali in to celo v namene, ko nismo vedeli zakaj se sploh pobira. Danes pa je pred nami prošnja za Ameriške rojake same, za slovenske premogarske družine, ki jih je stavka pahnila v obupen položaj! Kdo ne bo segel v žep in pomagal svojim lastnim rojakom, ki so obubožali v boju proti kapitalizmu za svoje pravice? **Rojaki njih zmaga pomeni zmago za nas! Njih poraz — bo naš poraz!** Zato tisti, ki delamo, pomagajmo premogarjem in pokažimo jim dobro voljo, da smo za njimi. Okrepimo njih moralo z našo dobro voljo! Darujmo jim, kolikor pač mogoče po naših močeh. Mi bi predlagali, da se naj v vsaki slovenski naselbini zavzameta po dva poštena moža in naj se podasta okoli rojakov nabirati darove za trpeče premogarje. Kadar bomo mi delavci drugih strok v potrebi, se bodo gotovo tudi premogarji nas spominjali, kakor so se že številnokrat. Vse darovalce, ki bodo kaj darovali v ta namen, bomo objavili v našem listu z imenom in svoto.

Rojaki! Sedaj pa na noge! Prijateljstvo se poizkusi v sili! V veliki sili pa so že številne premogarske družine. Zato še enkrat kličemo v slovenske naselbine vsem dobrim rojakom in rojakinjam: "ODPRI SRCE ODPRI ROKO, IN OTIRAJ BRATOVSKO SOLZE!"

Uredništvo "Edinosti."

Opomba: Vse darove se naj pošlje naravnost na naše uredništvo, ki bo skrbelo, da bo vsak najmanjši dar prišel v roke revnih premogarskih slovenskih družin.

BOJ MED PREMOGARJI IN STAVKOKAZI V JUŽNEM ILLINOISU.

Po dosedajnih poročilih 44. mrtvih.

Herrin, Ill., 23. junija. — Zadnje sredo popoldne se je pričel boj med tukajšnjimi stavkokazi in stavkajočimi premogarji, ki se je pa v kratkem razvil v pravcato masakriranje. Tukajšnja premogarska družba v Herrinu je najela in baje v Chicagi mobilizirala nekaj nad 100 stavkokazov, ki jih je poslala v svoj premogovnik na delo. Premogarji videč načrte premogarske družbe, so se vznemirili in glas jeze in srdu je šel od ust do ust. Začeli so kupovati puške samokrese in strelivo. Ker pa se je prodajalcem zdelo čudno radi tako velikanske zahteve po orožju, so isti odrekli vsako prodajo orožja pušk in streliva. Kmalu zatem so premogarji v velikem številu udri v par trgovin s železino in s silo pobrali puške, strelivo itd. Premogarji v Herrinu, Carbondale, Johnston City, Crainville, Carterville in še iz drugih bližnjih camp so se začeli zoruževati in korakati proti premogorovu v številu kakih 5 tisoč. Dospelši pred ograjo premogokopa, so se razvrstili pred in okoli premogorova, je v kratkem prišlo do praske in streljanje se je pričelo.

Po kratkem boju so se delavci in družbeni uradniki podali pritiskajoči armadi premogarjev. Kmalu zatem, ko so premogarji zavzeli premogorov so odgnali s pozoriščastavkokaze in družbene urednike. Med potjo je zavrela premogorjem kri nad tatovi njihovega kruha, stavkokazi in poboj se je pričel.

Preživeli stavkokaz pripoveduje o svojem doživljanju.

Neki Joseph O'Rourke, chicačan, pripoveduje ves ranjen v bolnišnici, sledeče: "Jaz sem bil poslan sem po Bertrand Commissary Co. iz Madison St. Chicago, in sem bil nastavljen, kot uradnik v premogorovu. Menj se ni nič povedalo o kakih nemirih ali v kake namene, da bodo nas sploh porabili. Jaz ne zamerim popolnoma nič premogorjem, ker oni so upravičeni, da se postavijo za svoj kruh. Zamerim pa družbi, ki je nas zlorabila in poslala nas v nevarnost in v sramotno službo, da bi jim pomagali krasti kruh ubogim premogorjem. Ko smo dospeli k premogorovu so nam začeli deliti orožje in na stražni postaji so imeli instalirano strojno puško. Premogarji so nam poslali opomin, da naj zapustimo premogorov, če ne bomo prisiljeni ga zapustiti. Toda tega opomina se nam ni pokazalo. Za vse moje posledice in poškodbe dolžim družbo, ki me je najela in importirala iz Chicago."

Tako torej izpoveduje stavkokaz. Črna stran lastnikov se že kaže kaj, da so nameravali. Da njihov namen ni pošten glasno govori in priča iz-

RAZNE NOVICE.

ANGLEŠKI POLJSKI MARŠAL WILSON UMORJEN.

London, 23. junija. — Kakor blisk je šinila včeraj popoldne med svet novica, da je angleški poljski maršal Sir Henry Hughes Wilson padel zadet od kroglice pred njegovo lastno palačo v Londonu. Umora so obdolženi Sinnfeinerji. Morilca sta bila na mestu prijeta pod imenom eden Conolly in drugi McBrien. Wilson je bil pred kratkim odbran za poveljnika britske ekspedicije, ki je bila poslana na Irsko v Ulster, da napravi mir. Javnost slutiti, da je to še le začetek izpolnjevanje zaprižene osvete Sinnfeinerjev, ki so jo napravili ob smrti McSwiney-a.

Maršal Wilson je bil zelo markantna oseba v angleških vladnih vojaških krogih. Med vojno je bil skoro ves čas član zavezniškega vojnega sveta, ki so z francoskim maršalom Fochom vodili skupne nastope zavezniških sil. Leta 1918. februarja je je bil imenovan za načelnika angleškega vojnega štaba. Pri sklepanju versailske mirovne pogodbe je bil angleški vojaški svetovalec.

IRSKA JAVNOST V STRAHU.

Vso irsko javnost je pretresla iznenadena novica o smrti maršala Wilsona. Irski so v strahu in pričakuje strogih drakoničnih odredb od angleške vlade, kot kazni za zavratni umor maršala Wilsona.

UPOR MED ČETAMI GENERALA WU PEI FU.

Po včerajšnjih vesteh iz daljnega iztoka (to se čete kitajskega generala Wu upre in kradejo; ropajo in morijo po okolicah na svojo roko. Dosedaj pravi prvo poročilo so ropali in opustošili uporniki že pet kitajskih mest. Nad 10 tisoč ljudi so že pomorili in masakriranje se še vedno nadaljuje. Tudi več katoliških misijonarjev je zajetih in po upornikih odgnanih v gorovje, za katerih usodo nihče ne ve. Kitajski domačini pripovedujejo, da takega še ni bilo od boksarske vstaje.

TURŠKI NACIONALISTI PRERZLI MIR IN PRIČELI Z BOJEVANJEM.

Carigrad, 23. junija. — Mustafa Kemal Paša vodja turških nacionalistov je prekinil mirovno poganje z Grki in zapovedal svoji vojski oditi v boj proti Grkom, tako naznanja poluradno poročilo iz Carigrada. Kemal Paša pravi, da edino orožje naj odloči grško-turški spor radi anatolskega okrožja.

poved gori imenovanega stavkokaza samega. Počakajmo še malo, prihodnji dnevi znajo nam še kaj več okriti.

IZ JUGOSLAVIJE.

Ruski pisatelj Nikolaj Klimentko je imel včeraj v Mestnem domu ob 8. uri zvečer predavanje o temi: Vseslovensko vprašanje in skorajšnje vstajenje demokratske Rusije. G. predavatelj je v krasno preglednem govoru podal razvoj vseslovenskega gibanja v Rusiji z njegovo globoko etično podlago, ki hoče bratske ljubezni posebno do slovenskih narodov. Počal je tudi pretresljivo sliko boljševiške Rusije, ki vara svet s pomočjo denarja iz dragocenosti, ki so jih uropali cerkvam pod pretvezo, da bodo gladoječim pomagali, a so jih v Amsterdamu za svoje strankarske namene prodali. Orisal je končno pota, ki vodijo do odrešenja iz sedanjega boljševiškega pekla. Odrešenje pa pride po njegovem mnenju ne po carizmu ali kakim zunanji vojni intervenciji, temveč vsled napredujočega razkroja rdeče armade ter vsled še neizčrpane življenske sile ruskega kmečkega ljudstva, v čigar rokah počiva usoda Rusije in Slovanstva.

Vladna raca. "Jutro" je objavilo od vlade lansirano vest, da je unijski škof v Križevcih dr. Njaradi premeščen v Ameriko in je vsled tega to mesto vakantno. To poročilo ni resnično. Škof dr. D. Njaradi ni demisioniral in je sedaj na potu v Rim. Reš pa je, da mu je bila ponudena škofijska stolica v Ameriki, ker v Križevcih skoro ne more živeti; vladna mu je namreč odvzela posestva, njemu in cerkvenim ustanovam pa ne daje potrebnih sredstev za vzdrževanje.

Maščevanje zaročenca. V Belgradu se je kavarnar Trišković zagledal v neko mlado deklo, ki se je na prigovarjanje svojih staršev z njim zaročila. Par dni pred poroko pa ga je obvestila, da ne čuti do njega nobene ljubezni in ga prosila, da naj je ne poroči. Kavarnar se je na videz pomiril; čez par dni pa je prišel na obisk k njenim staršem in pri tej priliki zabodel deklici nož v srce, da je takoj umrla. Zločinca so zaprli. Slov.

Čeden državni uslužbenec. Pred letom je pobegnil iz beogradske kaznilnice kaznjene Dušan Radivojević iz Ripnja in vsaka sled za njim se je izgubila. Povodom nekih razbojstev v bližini Beograda je pa policija le posvetila nekaj pozornosti domačiji ubeglega hajduka, ki je bil že skoraj pozabljen. Napravila je hitno preiskavo in v veliko začudenje je našla zločinca doma, ker je ravno dospel z brzovlakom iz Djevojčelije, kjer že precej časa upravlja službo železniškega nameščena. Na razbojstvu v bližini Beograda je bil torej nedolžen, vrnil so ga pa le v kaznilnico; vprašanje, kako je mogel priti v državno službo, bo pa ostalo nerešeno.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

Odgovor na odgovor Dr. Kern-a.

(Dalje.)

3. “Ženska ima pravico do sreče na tem svetu. V sedanjih razmerah, zlasti po mestih med revnimi sloji, je z veliko družino (6 do 10 otrok) večja sužnja brez prilike do večje izobrazbe in duševnega razvoja.”

Tako Vi, gospod doktor. Ženska ima pravico do sreče na tem svetu. Podpišem, če treba z obema rokoma. Da bi jo vodila pot do sreče preko kontrole porodov, kakor menite Vi, enako odločno zanikam. To je utopijska, deveta dežela sreče, ki je ni. Ne krščanska morala, kakor Vi mislite, ampak brezbožna moderna morala, je grobokop ženske sreče, ne samo onostranske, temveč tudi tostranske. Moderni materialistični moralisti, mej katere spadajo po svojem nauku in praksi tudi socialisti in Vi z njimi, so za žensko to, kar so trgovci s človeškim mesom za dekleta. Ti obljubujejo dekletom v svetu zlate gradove, da jih izpeljejo izpod domačega krova, potem jih pa v javne hiše prodajajo kot koze. Da, prav podobno delajo apostoli moderne brezbožne morale. S sladkimi obljubami, kakor kača v raju, stopajo pred žensko, kot njeni osvoboditelji iz suženjstva. Možu boš povsem enaka, to je njih vada. Žalibog jih je le preveč, ki jim nasedajo, kakor neizkušena dekleta trgovcem s človeškim mesom. To so tiste nesrečne žrtve, ki so razvile zastavo radikalne ženske emancipacije, esamošvojitve izpod moževe oblasti, kateremu je Stvarnik podredil ženo, ne kot sužnjo, ampak kot enakovredno družico.

Možu boš popolnoma enaka! To je za te vrste ženstva, kakor ice cream za otroka v poletni vročini. V moških hlačah, z jahalnim bičem v roki in cigareto v ustih se šetati po ulicah, to je, kakor pravi Miss Ellen Key poulični tip, fotografija take ženske. Najznačilnejša poteza njene podobe kot družinske matere pa je amaternost, to je borba proti materinstvu. Biti mati, zlasti večkratna mati, to je za nje nekaj zastarelega, nekak atavizem, ostanek iz njene živaljske in poznejše suženjske dobe. Seveda taka ženska ne zameta živaljskega vživanja. O ne, ona se hoče celo erotično izživeti. Samo živih sadov tega vživanja ne mara, ker so ti atentat na njen lepoto, ker ji branijo na z rožami posuta življenska pota.

V takem življenju naj žena najde svojo zemeljsko srečo. Ko bi bil človek res samo višje razviti koritar, oziroma koritarica, kakor uči materializem, bodi. Toča materializem in z njim ta nauk je danes v teoriji že premagan, oklepa se ga le še okoreli socializem in kakšni materialistični zdravniki, ki so v razvoju filozofije vedno za par stoletij zadaj. V praksi so njegovi sadovi res šele dozoreli. Vse se drenja okrog korit življenja. A res je tudi, da se tistih, ki so se prvi pririnjili do njih, že loteva občutje zgubljenega sina in hrepenenje po Očetovi hiši. Celotno vrsto, gospod doktor, bi Vam jih lahko navedel, ki to očitno priznavajo. Koliko je pa taceh, ki čutijo, a jih je sram priznati, da so se varali. Nietzsche, eden naj bolj činičnih ateistov, a tudi eden najbolj odkritosrčnih filozofov, je očitno izpovedal: “Vodovje vere odteka, a pušča za seboj le močvirja in mlakuže.” Sloveči nemški modroslovec — nekatoličan, Eucken, piše: “Zabave, igra šport, so le nadomestila pravega življenja, ki s strastnim hipnim razdraženjem skušajo zakriti notranjo praznoto. Toda pregnati čustvo praznoto, se ne pravi praznoto premagati. V vsem tem razdraženju ne žive duše resničnega življenja, ampak so notranje mrtve duše.”

V teh mlakužah, mej temi mrtvimi dušami, človek zastoj išče sreče, še bolj zastoj ženska, dokler ima tako srce, kakor je ima in drugačnega ji dati ne morete. Gospod doktor! Če greva midva danes okrog družin, ki žive po Vašem receptu, jutri pa okrog družin, ki žive po receptu, ki ga oznanjam jaz, kot duhovnik, Vam stavim glavo, da bova našla mej ženami Vašega kova, z enim ali dvema otrokoma, enem bolj scerkljanem in senkranem, kot drugem, neprimerno več gorja in solza, kakor pa mej ženami materami, ki jih imajo pol tucata, ali pa še več, a jim niso samo poročnice, ampak tudi matere, v polnem pomenu besede. Meni je to lahko umljivo, veliko lažje, kot bi mi bilo nasprotno.

Žene-matere Vašega kova, so navadno versko brezbrizne, če ne veri sovražne, ker jim ona prepoveduje tako prakso in jim ne dovoljuje sv. zakramentov. Tak človek naj si usta raztegne od bahanja, kako je srečen brez verskih spon, laže. Statistika samomorov to priča. Protestant Hilty pravi, da moderni človek ravno zato ne more biti več sam s svojimi mislimi, ker ga samega prevzame globoka žalost, da včasih kar obup. (Das Glueck III. s. 119.) In na drugem mestu piše, da je vedra radost v vseh stoletjih posebna prednost krščanstva in živ dokaz za njegov božji izvor in da že zato krščanstva ni mogoče nadomestiti, ker ni nikjer drugod najti še vedrosti (ist. s. 261). To velja o čuteči ženski bolj kot o hladnejšem moškem, dasi so samomori mej moškimi pogostejši.

Drugič pa ženi-materi po Vašem receptu manjka fizičnih in psiholoških predpogojev za tostransko srečo; ker si s takimi praktikami provzročijo fizično in psihično nenormalnost. Dr. med. Surbleó pravi: “Die Onanisten haben das schlechteste Verstaendnis fuer dar Geschlechtssystem der Frau, das wird niemand bestreiten. Die forthwachrenden Erregungen des Uterus, welche niemals ihren natuerlichen Abschluss bekommen, haben die schwersten Stoerungen dieses Organes in Folge: Entzueudungen, Lagenveraenderungen, Geschwuelste, Krebs usw. Andreits erschuetert das reinsinnliche Leben ohne Ruhe und Ausspannung auf die Dauer das Nervensystem der Frau und fuerht zu den verschiedenen Stoerungen der Hysterie und manchmal zu dem Unglueck des Wahnsinns. Die unheilvollen Schaeeden der Onanie vom rein medizinischen Standpunkte aus, sind noch nich klargestellt, aber man wird eines Tages erkennen, dass sie furchtbar sind.” (Die Moral in ihrer Beziehung zur Medizin und Hygiene. III. S. 132 f.) Da ta zdravnik ni edini, ki je tega prepričanja, morate Vi kot tak tudi vedeti. In če ne, berite strokovnjaška mnenja tozadevnih specialistov, n. pr. Dr. R. A. Gibbonsa, Prof. McIlroy-ja, Dr. Arthur Gilesa, Dr. Mary Sharlieb-ke, Dr. F. W. Taylor-ja, katerih izjave dobite pri Dr. med. Halliday G. Sutherland: Birth control. P. J. Kenedy & Sons, 44 Barcjay St., New York.

Po telesu in duhu ruinirana in poleg tega še versko bankrotna žena

mati, je sebi, možu, otrokom in človeški družbi navadno v večjo nesrečo, kot srečo.

Nasprotno je pa žena-mati po tradicionalnem pravno-verskem receptu, ki ga oznanjam jaz, kot duhovnik, tudi sredi kopice otrok, ki jih komaj reči in oblači in je vsa njena skrb njim obrnjena, srečna, da, takrat najbolj, ko je sredi mej njimi. Takih mater, ne Vašega kova, si danes, vsak želi, koor z odprtim očesom gleda žalostne sodobne socialne razmere, ker ve, da je družina in nje kraljica, mati, celica, ne samo svoje, ampak tudi družinske in socialne sreče oz. nesreče, kakoršna pač je. Odtod klicij po materi, ki se čujejo iz sodobne bankrotne družbe, kakor iz hiše, iz katere so odnesli dobro mater. Celotno protikatoliška boriteljica za ženske pravice, zgoraj omenjena Miss Ellen Key, priznava, da so moderne žene-matere Vašega kova, nestvor: “Materinstvo,” tako piše, “je eden izmed osnovnih zakonov narave. Brez zdravih in pravih mater, ki so voljne in zmogljive roditi zdrave in vzgojiti pravne otroke, ni mogoč rod in to vprašanje je za evropsko-ameriške narode problem bodočnosti.” In na drugem mestu pravi: “Ženo mater treba vrniti možu, otrokom, domu.” Potem udari po socialističnih težnjah, ženo zenačiti možu pri delu in za služku, vzgojo otrok pa izročiti državi, “Omenjeni socialistični ideal,” tako piše, “je podoben premožovniku, kjer so prošle duševne in socialne vegetacije okamenele, tako, da so zdaj le še kot gonilna sila za stroje porabne.”

Da, družina je terišče udejstvovanja žene in matere, tam je tudi njena prava sreča doma. Če jo hoče najti morajo biti njen bližnji vzor vzvišene ženske osebnosti, ki jih opevajo pesniki in se v resnici nahajajo mej svetnicami, njen zadnji vzor pa nasledovanje Kristusa. A da ne boste mislili, gospod doktor, da so te začnje besede kako nazadnjaško klerikalno mnenje srednjega veka, Vam povem, da tako piše eden najslavitejših današnjih socialnih pedagogov, vseučiliški profesor, protestant—Friderik Viljem Foerster, v svojem delu: Erziehung und Selbsterziehung str. 175 in 180. Dotično poglavje “Weibliche Erziehung” bi Vam prav toplo priporočal v študij, morala se Vam bodo le oči odprle in boste spoznali, da pot do sreče, ki jo kažete ženi Vi, ni pot k sreči, ampak v nesrečo, nazaj v njeno suženjstvo. (Dalje.)

Rev. Hugo Bren, O. F. M.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Frontenac, Kans. — Ker se nihče ne oglasi iz naše nasebine, sem se nameil jaz nekoliko opisati tukajšne razmere. Kar se tiče dela, ne bom omenjal, ker so skoro vsem znane kansaške razmere.

Dne 7. junija se je tukajšni cerkvi Presv. Srca Jezusovega vršila sv. Birma, pri kateri je bilo birmanih 125 otrok. Pač lep napredek za našo nasebino.

— Naznaniti imam tudi žalostno novico, da je dne 3. junija zjutraj na nagloma umrl tukaj dobro znani in spoštovani rojak Frank Jarc v starosti 54 let. Doma je bil iz vasi Zgornjega Podboršta pri Mirni peči na Dolenjskem. Pogreb se je vršil 6. junija iz hiše žalosti na katoliški pokopališče v Frontenacu. Pokojnik je bil več letni naročnik Edinosti in Ave Maria in član društva sv. Roka šte. 132. KSKJ, in še dveh drugih društev, kateri so ga skupno spremlili k zadnjemu počitku. Pokojnik zapušča žalujočo soprogo in desetero otrok izmed katerih je ena hčerka že omožena. V državi Wisconsin zapušča enega brata. V Frontenacu dve sestri in v državi Colorado 3. Iz Pueblo, Colo., je prišla na pogreb Marija Ukovič, sestra pokojnega Franka.

Dragemu rojaku in sobratu želimo mirnega počitka, naj mu bo lahka ameriška zemlja in naj mu sveti večna luč! Žalujoci družini, pa naše globoko sožalje!

Martin Čanzel, zastopnik.

Willard, Wis. — Cenjeni g. urednik Edinosti: — Prosim Vas malo prostora v našem priljubljenem listu Edinosti.

Kot predsednica tukajšnega farnega altarnega društva me veže dolžnost, da se tem potom vsem, ki so kaj pripomogli k naši veselici, da se je tako krasno in z velikim vspehom završila najprisrčnejše zahvalim. Vsem ženam in dekletam, ki so se toliko trudile, da so pripravile dovolj okusnega prigrizka bodi v imenu našega društva najlepša hvala. Posebno pa se moram zahvaliti Mrs. Perovški in Mr. Perovski ki je toliko časa žrtvoval, da je skupaj zvozil sladoled in vse potrebno za veselico, in vse to brezplačno. Tudi Mrs. Seliškar sem dolžna zahvale za njen velik trud pri tej veselici. Zahvalim se pa tudi vsem ostalim willardskim rojakom in rojakinjam, ki so se te veselice vdeležili in tako

skupno pomagali do boljšega uspeha. Vsega skupaj se je naredilo na veselici \$83.66. Kar je za našo farnersko nasebino zelo povoljno. Seveda našim možem ni všeč temperenčna pišča, pa kaj se hoče, ko pa nam suhači, ki imajo vladna vajeta v rokah boljšega ne privoščijo. Konečno pozdravljam vse farmarje širom Amerike, tebi list Edinost pa želim, obilo uspeha in novih naročnikov. Ivana Artach.

New Duluth, Minn. — Zapustil sem Eveleth dne 13. junija s č. g. misijonarjem B. Winklerjem in Fatherom Rev. Leskovecem evelethskim župnikom. Ko smo dospeli v Duluth in ker smo imeli nekoliko časa, smo si najprvo ogledali mesto Duluth. Ogledali smo si tudi stanovanje, kjer so pokojni Monsignore Buh živeli. Zares je krasna okolica vse v cvetju in lepoti. Ta čas je nam kmalu potekel in morali smo se ločiti. Father Benvenut so se podali proti domu v Chicago in Father Leskovec pa nazaj v Eveleth. Jaz pa sem ostal v New Duluth pri Father Pirnatu, kjer sem bil prisrčno dobrodošel. Zatem sem se podal k našemu zastopniku Mr. Špeharju s katerim sva pričela agitirati za naše liste, za katere sva dosegla krasni uspeh. Mr. Špeharju se pa obenem tudi najlepše zahvaljujem za njegovo gostoljubnost, ki mi jo je izkazal tekom mojega bivanja v Duluthu v veliki meri. Hvaležen sem pa tudi iskreno č. g. župniku Rev. Pi-

natu za njihovo cenjeno pomoč in izkazano naklonjenost. Naj Vam vsemogočni Bog stotero poplača, kar ste storili dobrega za katoliški tisk. Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala!

Leo Mladich, pot. zastopnik.

Chisholm, Minn. — Na tukajšni High School so letos graduirali trije Slovenci in sicer: Mr. Joseph Vužek ml., Miss Ana Grizold in Miss Marie Lamut. Prva dva sta dovršila z odliko. Častitamo!

Dne 15. junija zvečer se je peljal rojak Frank Udovič s svojim motor-biciklom, nasproti mu je prišel neki ličan z avtomobilom in zapeljal v Udoviča tako nesrečno, da je Udoviča v dveh krajih nogo zlomil. Udoviča so prinesli v Road bolnišnico, voznika avtomobila pa v zapor od koder je bil izpuščen proti poročtvu \$100.00. Oblasti vse premilo ravna vs s takimi avtomobilisti. Pod vplivom preveč zavžitega “moonshina” drvi avtomobile, kakor nori in potem ni čudno, da so vedne nesreče. Poročevalec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsem naročnikom doljenjskega lista “SEDANJOST” naznanjamo, da se je nam naznanilo, da preneha izhajati radi pomankanja finančnih sredstev. Vsi tisti, ki so se po nas naročili na ta list, naj blagovolijo vzeti to naznanje. Par rojakov je še zadnje čase poslalo naročbo za ta list, ker tega denarja nismo odposlali radi obvestila na upravništvo dotičnega lista, naj nam blagovolijo dotični naši naročniki naznaniti, kako naj razpolagamo z doposlanim denarjem za list Sedanjost.

J. L. Pittsburgh, Pa.: Pismo prejeli in Vam svetujemo v tem oziru, da greste h kakemu zanesljivemu advokatu v Vašem mestu. Razložite mu vso stvar in od njega boste dobili potrebne nasvete.

ZAHVALA.

Bolnica Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Zahvaljujemo se najprisrčnejše za poslano milodare vsem blagim darovalcem, ki so se spomnili našega zavoda. Vsegamogočni Bog naj poplača tisočero vsem, ki so dobrega in usmiljenega srca do bližnjega, posebno do bednih trpinov v bolnici.

Koliko gorja bi bilo manj na svetu, če bi vsak, katerega je Bog obdaril z premoženjem, vsaj nekaj podaril v prid in olajšanje tem ubogim sirotam. Kajti vse, kar se dobrega stori, bo stotero povrnjeno.

Ker prihaja v bolnico zmirom več bolnikov, so tudi stroški zmirom večji. Draginja ne poneha. Zatoraj ne moremo zato, da k naši zahvali priklopimo tudi ponovno prošnjo za blagohotno naklonitev milodarov. Vsem dobrosrčnim slovenskim rojakom, ki imajo sočutje in ljubezen do ubogega bližnjega, naš revni zavod prav toplo priporočimo, kajti tudi njim bodo veljale besede Jezusa Kristusa: “Kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.”

Kandija, dne 1. junija 1922.

Fr. Wilibald Belec.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje “LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI” s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:		Italijanskim liram:	
500 kron	.....\$ 2.00	50 lir	.....\$ 3.35
1000 kron	..... 3.90	100 lir	..... 6.25
5000 kron	..... 19.00	500 lir	..... 29.00
10000 kron	..... 38.00	1000 lir	..... 57.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK “EDINOST”

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

SVARILO POTNIKOM V STARI KRAJ.

Prepovedi glede izvoza denarja v raznih državah.

New York (Jug. Od. F.L.I.S.) — Mnogo evropskih držav nalaga danes jako važne omejitve na izvoz valut (novčanic) in deviz (čekov in drugih plačilnih sredstev v inozemstvo.) Te omejitve se ne tičejo le ljudi, nastanjenih v dotičnih državah, marveč tudi tujcev, ki potujejo skozi te države oziroma prihajajo tja na kratek obisk. Radi tega je silne važnosti da se vsi potniki v Evropo informirajo o teh omejitvah, ako si hočejo prihraniti jako resne neprilike in zgubo denarja.

Zgodilo se je že večkrat, da so ljudje, ki na svojem potu v stari kraj morajo potovati skozi razne evropske države, doživeli prav bridke izkušnje in prišli ob svoj trdo zaslužen denar radi nepoznavanja dotičnih uredb.

V naslednjem navedemo nekoliko držav, ki nalagajo take omejitve. Seznam ni popoln, ali vendar vključuje one države, skozi katere potniki iz Amerike največ prehajajo.

Francosko.

Francoska vlada prepoveduje v glavnem izvoz vsega srebrnega in zlatega denarja, naj že bo francoski ali inozemski, kakor tudi izvoz več kot 5000 frankov v francoskih novčanicah oziroma enakovredne svote v inozemskih novčanicah (bankovcih.) Kdor koli je prekršil oziroma skuša prekršiti to odredbo, utegne biti kaznovan z zapornim od enega meseca do dveh let ali z globo od 1000 do 5000 frankov ali z obojem; vrh tega se dotičniku zapleni ves kovan denar in bankovci, kakor tudi njegova potovalna sredstva.

Potniki pa, ki prihajajo na francosko le radi kratkega obiska, oziroma le na prehodu v kako drugo državo, morejo ob svojem vstopu v zemljo prijaviti francoskim cariniskim uradom, koliko zlatega in srebrnega denarja, novčanic, čekov, vrednostnih papirjev itd. nosijo s seboj, v katerem slučaju dobijo potrdilo, ki jih vpravičuje, da smejo zopet izvoziti ta svoj kovani denar, bankovce, čeke itd., ko zapustijo Francosko. Ali tudi v tem slučaju, ako so prinesli v Francosko francoski denar, oziroma za časa svojega bivanja na Francoskem zamenjajo svojo inozemsko valuto v francoski denar, ne smejo ti potniki izvoziti iz Francije nikakega francoskega zlata ali več kot deset frankov v srebru in ne več kot 5000 frankov v francoskih bankovcih. Ako imajo več denarja v francoski valuti, morejo za prebitok dobiti čeke ali kreditna pisma na inozemstvo, ako dokažejo, da so dotična denarna sredstva prinesli s seboj iz inozemstva.

Radi tega je silno važno za vse potnike skozi Francosko, ki imajo s seboj kakršenkoli zlat ali srebrni denar in francoske ali kakršnekoli bankovce drugih držav, presegajoče vrednost od 5000 frankov (po kvotaciji od 9. junija 1922 enakovrednih 455 dolarjev), da prijavijo, kar imajo denarja, francoski carinarnici ob svojem prihodu v francosko ozemlje. S tem bodo na varnem in le tako se izognejo sitnarijam in denarnim zgubam ob svojem izstopu iz francoskega ozemlja.

Nemčija.

Potniki, ki zapuščajo nemško ozemlje, morajo imeti posebno dovoljenje od nemških finančnih oblasti, ako hočejo odnesti s seboj več kot 20.000 mark ali istovredno svoto v inozemski valuti (20.000 mark enako \$67.00 po kvotaciji od 9. junija 1922.) Ni treba pa tega dovoljenja, ako si je potnik ob svojem vstopu na nemška tla zagotovil od nemške carinarnice potrdilo, iz katerega je razvidno, koliko denarja v zlatu, srebru ali papirju, čekih itd. je prinesel s seboj. Pod varstvom tega potrdila potnik sme izvoziti enako svoto v enaki valuti tekom štirih tednov. V slučaju, da bi se potnik pomudil na

Nemškem dlje časa, to potrdilo bo navadno zadostovalo, da dobi zgoraj navedeno dovoljenje s strani finančne oblasti.

Čehoslovakija.

Vse čez 3000 čehoslovških kron oziroma enakovredno svoto tuji valuti treba prijaviti ob prihodu v zemljo. Odhajajoči potniki morajo dobiti od t. zv. Bančnega Uradništva dovoljenje za izvoz denarja preko 3000 kron. Ako turisti ali potniki prinesejo zlatega denarja s seboj, smejo ga tudi odnesti, ali osebe, rojene v Čehoslovakiji, ne smejo na nikak način izvoziti zlata.

Avstrijska republika.

Avstrija zahteva, da mora vsakdo, ki odpotuje v inozemstvo, dobiti dovoljenje od avstrijske finančne oblasti, ako hoče odnesti s seboj čez 20.000 avstrijskih kron. Izvoz zlatega in srebrnega denarja je prepovedan. Ni pa nikakih omejitev za tujce glede uvoza in izvoza tujih valut. Avstrijska vlada baje namera vna spremeniti dotične uredbe.

Švica in Italija.

Švica nima nikakih omejitvenih uredb glede denarja, ki ga potniki smejo odnesti iz zemlje. Kar se tiče Italije, italijanski Generalni Konzulat v New Yorku ne zna o nikakih težkočah, katerim bi bili podvrženi potniki skozi Italijo z ozirom na denar, ki ga nosijo s seboj.

Jugoslavija.

Uvoz valute vsake države je dovoljen v neomejeni količini. Ravno tako je dovoljen tranzit tujih valut preko Jugoslavije pod pogojem, da potnik ob vstopu v zemljo prijavi količino valut, ki jih nosi s seboj, in da o tem dobi potrdilo dotične vhodne carinarnice; tako potrdilo služilo bo kot dokaz o tranzitu in dotični potnik sme izvoziti uneseno valuto nadalje tekom meseca dni. Drugače je prepovedan izvoz srebrnega in zlatega denarja, dolarjev in kronskodinarin novčanic. V svrhu potovanja pa sme vsak potnik vzeti s seboj do 8000 kron oziroma 2000 dinarjev. Potniki v Združene Države smejo vzeti s seboj 100 dolarjev v gotovini in državljani Združenih Držav, ako se vračajo domov, 500 dolarjev. Izvoz vseh drugih valut je popolnoma svoboden. Brez posebnega dovoljenja ne smejo se izvoziti devize (čeki na inozemstvo) v vrednosti preko 2000 francoskih frankov oziroma odgovarjajoče vrednosti v drugi valuti.

PRODA SE DOBRO UREJENO FARMO!

V St. Louis County, North Minesoti, Farma obsega 165 akrov zemlje, 20 akrov je čiste zemlje za oranje, drugo ostalo je loza, topol in breze. Hiša je 18X22 z dvojnimi nadstropjem, velika štala 26X46. Na štali je prostora za 20 tonov sena. Izvrstna lopa za spravljati orodje in drvarnica. Voda je pri hiši in velika reka se nahaja kakih 150 čevljev od hiše. Od šole je 1. miljo in od cerkve 3. milje. Zemlja je lepa in rodovitna, rodi vse šenico, rž, ajdo, ječmen, krompir, zelje, peso in sploh vse, kar se na kmetiji pričakuje. Ako katerega izmed rojakov veseli si kupiti lepo farmo za primerno ceno, se naj obrne za natančna pojasnila na sledeči naslov:

Mr. Frank Globočnik, 309 Central ave., Chisholm, Minn.

Michael Železnikar

JAVNI NOTAR V URADU "EDINOSTI".

Izdeluje vsa NOTARSKA DELA kakor "affidavite", pooblastila, kupne pogodbe za tu in stari kraj.

1849 West 22nd Street,

SRSNI.

V glavi znanega otrobarja "K. T. B." se je zadnje dni kolesje zopet zavrtelo v napačno smer. Temu se seveda ni čuditi, če pomislimo, da se pravkar luna umiče s svojim svetlim obrazom in, da bo v kratkem mlaj. Kadar se bliža mlaj, tedaj v glavi otrobarja Muleka vedno kaj zavre, kakor pri "ljubljskem pijančku", ki je rekel za "figa-birtovim" plotom: "ko bom iz sebe izstresel, pa bom boljši..." Dober tek!

Ta znana otrobarska para pa tudi preresetava važno Marconijevo zadevo, ki je hotel priti v brzojavno dotiko z Marsom. Otrobar pravi: "Ako so na Marsu inteligentna bitja — in nevedno zakaj bi ne bila..."

Saprabolt! Če pa taka meteorit-ska autoriteta kaj takega konstatira, potem ni nobenega pomisleka, da bi ne bili! Pa pravijo včasih, da Slovenci nimamo "kumštih" ljudi? Kaj pa naš Molek? Saprabolt!

Ruski boljševiki so tekom svojega "naprednega" vladanja zapravili že vse rusko premoženje. Sedaj, ko so že vse zafučkali in ne morejo najti nobene vrednosti več, so zamislili novo idejo. Izkopali bodo kosti umrlih Rusov in jih prodajali na licitanti. In s tem se meteorist Molek strinja! Gliha vkup štriha!

Vsi delegatje, ki so pri otvoritvi konvencije Amerikanske Delavske Federacije molili, bodo po pravilih "patentiranih" Lawndalskih koritarjev suspendirani! Čakaj ti stari Gompers, da izreče svojo sodbo o tebi Mulek — obstal boš in želel boš, da bi izginil, kakor kafra raz površja in izpred njegovega obličja! In ko ti bo še povedal "golo resnico", da je neki župnik v Penna proglasil stavko za smrtni greh! Šika se vam! Zakaj se pa ne ravnate pri takih prilikah po zgledu konvencij, ki jih vodi Lawndalski koritarji?! Pred našimi očmi je namreč tista konven-

cija, ko je neki koritar svojemu sodruhu iz pod nosa "boljšo polovico" odpeljal... Če se je kateri izmed teh dveh sodrugov, — ki sta tekmovala že za poročeno devico — pisal Mulek, mi pa ni znano! O tem bi morda Mulek vedel sam kaj več povedati.

Človek se mora včasih tudi zapiti barabam smejeti, ker tudi te imajo večkrat v letu svoj god. Po ljubljanskih beznicah ga obhajajo o pondeljkih, na Lawndale ga obhajajo pa vsako sredo!

Pravijo, da se čudeži več ne gode, jaz pa pravim da se še! N. pr. velik čudež je že, če vzamemo da newyorški Mark Twain ni v eni zadnjih števil. G. N. vtaknil svojega "financarskega nosu" v chicaške razmere.

Ubogi samosrajčnik Proletarec zopet ves solzan tarna, da bo v kratkem prišel na boben, če ne bo pomoči. Mi smo to že davno vedeli, kljub temu, da Pogorelec, Zajček in druge enake veličine širijo Marksovo utopije med nezavednimi ljudmi. Le bedaki in ljudje brez razuma, še sujejo denar za Proletarčeve brozge!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v PLUMBARSKO STROKO.

— Pred vse msi zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljšje in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,

PLUMBAR

2042 W. 22nd St., near Hoyne Ave. Chicago, Ill. Tel. Canal 4108.

VELIKO POTNIKOV.

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako ste tudi Vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je znana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tudi Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DENARJA so pred vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je torej vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

Slovensko banko

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK, 70 Ninth Ave., New York City.

PRODA SE 2. LOTE

na lepem kraju, na "business ulici" na Lake St. Proda se jih po jako zmerni ceni. Ako bi katerega rojaka veselilo kupiti eno ali pa obe lote se naj obrne za pojasnila na sledeči naslov:

Mr. Frank Globočnik, 309 Central ave., Chisholm, Minn.

EMIL KISS, BANKIR, 133 Second Avenue, New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO

od Slovanske banke D. D. Zagreb, Prve Hrvatske Štedionice, Zagreb, Francoske-Srbske Banke, Beograd, in od njihovih podružnic v Jugoslaviji.

Izplačuje se gotovo ameriške dolarje, dinarje in krome, potom pošte in kabla. Prodajam šifkarte za vse linije. Dobimo vam rojake iz kraja. Opravljam vsa bančna dela. Prejemamo na uloge denar in plačujemo po 4% obresti.

PIŠITE PO CENIK.

EMIL KISS, 133 Second Avenue, New York, N. Y.

POMOČ

se bo nudila vsem tistim, ki bodo lačni in žejni v nedeljo, dne 2. julija o priliki polaganja vogelnega kamna slovenske šole in Narodnega doma v Chicagi pri:

Mrs. Heleni Kušar
Soft drinks & Ice Cream Parlor

1847 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Opoldne se bo serviralo izvrstno gorko kosilo, kakor tudi cel dan gorka in mrzla jedila. Serviralo se bo tudi vsakovrstne pijače in okrepčila. Cenjenim gostom se ob tej priliki priporočam v naklonjenost!

POZOR IGRALCI HARMONIK!

Stem odgovarjam na več pisem, da še vedno izdelujem in popravljam harmonike in to stalno od l. 1894, vedno v Clevelandu, O. Medtem časom še nisem za nobeno drugo delo prijel. Kupujem in prodajam tudi že rabljene harmonike ali pa jih sprejemem v zameno. Za nadaljna pojasnila pišite, predno odaste drugam naročilo na:

JOHN WENZEL, 1017 E. 62nd Street, Cleveland, Ohio

BENJ. EICHHOLZER

FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največje zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva 527 Main Street, Forest City, Pa.

J. M. Dovič:

KOVAČ IN NJEGOV SIN.

POVEST.
(Dalje.)

“No, zdaj smo prišli tudi pri župniku v zamero. Meni ni več prestat. Povem vam, mati in oče, da jaz ne ostanem več doma. Kdo bi živel tako kakor v peklu? Jaz pojdem v samostan.”

“Aa, ti v samostan”, se Kolenc čuje zasmeha. “Nikdar ne — moja liči v samostan. Doma boš in moža boš dobila.”

“Ali ti je toliko za svoje stariše, Rezika?” nadaljuje mati. “Dokler si bila mlada, sva bila dobra. A zdaj, ko sva se midva postarala, pa naju hočeš zapustiti? Tako srce imaš ti?”

Tudi doma ni bilo več pravega sporazumljenja od tistega časa.

Rupert in Rezika sta kovala nove naklepe, toda brez upa do zmage. Le Barba se ni dosti zmenila za vse to in je bila vesela, da je Martin zopet prišel domov.

“S tem se da kaj govoriti”, je dejala, ko je šla s perilom z vode.

“Saj je Martin tudi mož na svojem mestu”, je dejala Rezika. “Vse ga uboga, kar reče on, in odkar je domači Jožek bolehal, le njega vse poslušaj. No, Čmok je njegov prijatelj in to je dovolj.”

“Bodi še ti, Rezika?”

In Barba se je zlovoljno nasmejala.

Rezika pa je bila notranji boj, valovi so se zaganjali v barko njene srca, potopiti so jo hoteli — Oh, ali ni več rešilne deske?

VIII.

Bilo je avgustove dneve. Pri Rebrovih so pričakovali strica župnika. Že mnogo let ga ni bilo doma; letos pa je obljubil, da pride za teden dni domov. Željno so ga pričakovali. Oh, toliko so mu imeli povedati, potožiti!

Marsikaj se je izpremenilo tekom leta. Reber je bolehal, Reberna je postala zamišljena, Jožka je zapuščal spomin, le Micika se je brzo razvijala.

Že so mislili, da bo Jožek veselje in ponos starišev in hiše. Toda nesrečni prepir s sosedovimi je tako zagrenil mirno življenje na Rebi.

Jožek sam je šel po strica. Župnik se je prestrašil svojega nečaka. Tako je bil čvrst, močan, zdrav, vesel, bistre glave, ko se je poslavljajal pri njem, odhajajoč k vojakom. In zdaj? Suh, blede, s brazgotino na čelu, zamišljen, slabega spomina. Pogovarjala sta se na vozu, pa župnik je takoj opazil, da ga spomin trenutno zapusti. Komaj je povedal, da ima Kolenc svojo kovačnico, že je zopet čez pet minut ponavljal taisto. Vesel se je župnik vsedel na voz, češ, da za teden dni odloži svoje skrbi, toda pogovor z Jožkom ga je užalostil.

“Ta že ne bo gospodaril na Rebi”, si je mislil.

Kmalu sta obstala z vozom pred domačim pragom. Vsi so župnika strica z otroško vdanostjo pozdravili in mu poljubili roko, le oče Reber mu je molče podal žaljavo desnico.

Najprvo se je oglasila Micika in hitela pripovedovati stricu vsakojake domače novice. Povedala mu je, koliko imajo piškov, koliko pujskov, kazala mu je, kakšna oblačilca so ji kupili mama, kako so čebele rojile, kako so kapelico ovenčali ob procesiji.

Mati Rebrna je zopet potožila, kako so jim Kolenčevi nasprotni, kako je postavil kovačnico, kako se Čmok čudno vede, kako gre sosedovim vse narobe, kako je z Jožkovo bolno glavo.

Globoko je vzdihnila naposled žena, rekoč: “Bog nas poskuša!”

Brat je zopet razkladal svoje težnje in skrbi, tako da je hitro preminil prvi dan počitnic.

Župnik Reber je bil že blizu sedemdesetleten, pa še vedno trden možak. Sivi lasje so mu venčali glavo, ki je že lezla med rame. Bistre, črne oči pa so še vedno veselo in živahno gledale v beli svet. Najrajši je sedel na vrtu pri čebelah, ali pa je korakal pred novo kapelico lurške Matere božje in snoval načrte, kako bi se lepo in okusno dovršila. Stanoval je v hišici, koder je prebivala pred leti njegova umrla sestra Agata. Odkar je ona umrla, ni nihče stanoval v nji. Le Čmok je včasih zlezal skozi duri v podstrešje.

Župnik je že prej večkrat imel misel, in tudi zdaj je ponavljal, da bi se dal upokojiti in stara leta preživeti v domačem logu. Postaral se je, opešal je, in da ni imel pomočnika, bi že davno ne bil več mogel opravljati svojih službenih poslov. Že parkrat je izrazil željo po pokojnini, toda sosedni tovariši so mu odsvetovali, češ, saj ima pomočnika.

V domačem krogu so dnevi hitro potekali. Vse se je nekako predru-gačilo s stričevim dohodom. Zdelo se je, kakor bi častljiv starček donesl mir v Rožni log. In res se je za to tudi prizadel. Nič ni pomagalo, da so mu domači ugovarjali, naj ne hodi za Kolenčevimi. Povabil je s pismom Kolenčevega brata notarja, da pride za kak dan iz mesta v Rožni

log, ker se ima z njim več važnih stvari pomeniti. Notar se je odzval povabilu in napovedal dan prihoda. Tudi njemu se je zdelo, da brat ne hodi več pravih potov in skoro mu je bilo žal, da je preveč netil ogenj sovraštva med sosedoma. Pisal je župniku, da se ta in ta dan popoldne ustavi pred Popustkovo gostilno in tam naj ga počaka.

Tako je tudi bilo. V nedeljo popoldne so se pozdravili v stranski sobi pri Popustku župnik Reber in notar Kolenc, župnik Kleniški in župan Rogelj.

Najprvo se je oglasil za besedo župnik Reber in predlagal, da sprejmejo povabilo domačega župnika, ki je želel, da gredo v župnišče na razgovor.

Domači župnik jih je posadil okrog kamenite mize na vrtu v hladnici in kuharici ukazal prinesiti dobrega vina. Jeziki so se kmalu razvozljali, od vremena in letine so prišli na razmere v Rožnem logu, in takrat je prijel besedo domači župnik ter v ognjenih besedah dokazal škodljivost večletnega prepira med Kolencem in Rebrom.

Župnik Reber vstane in pomoli roko notarju: “Ali ste voljni prevzeti ulogo pomirjevalca, gospod notar?”

“Jaz sem za spravo, ker tudi sam uvidevam, da je treba temu enkrat konec napraviti. Toda ulogo pomirjevalca sprejmite vi, gospod župnik, ker to bolj pristoji vašemu stanu kakor mojemu.”

“Ali jaz tudi težko pomirjujem, ker sem brat Rebrov, kakor tudi vi, ker ste brat Kolenčev. Prosil bi torej domačega župnika in župana, da bi prevzela to nalogo.”

Župnik je bil zadovoljen posredovati, župan Rogelj pa se je branil, češ, da je njemu težko tako delo. Naposled je pa vendar obljubil, da bo župniku šel na roko.

In tako se je zgodilo. V tem ko so na župniškem vrtu trkali s kolarci v znamenju sprave, se je tam za gostim grmovjem ob vrtni ograji premikala človeška podoba.

“Že mislijo, da je vse poravnano in poglajeno, kakor tlak v župnikovi veži. Mislijo, pravim, toda korak do izvršitve je še velik. Teh mož, ki so zbrani ob kameniti mizi, nima nihče tako velikega koraka. Račun delajo brez krčmarja. In ta krčmar sem jaz!”

Človeška podoba se je zasukala in sklonila po koncu. Kakih petkrat se je prestopila in že je bila na cesti.

Mrak se je delal in zavlačala je precejšnja tema. Vendar je bilo dobro poznati, da ta podoba ni bil nihče drugi kakor kovač Čmok. Saj župnikova kuharica ga je dobro poznala, ko je korakal po cesti mimo okna.

Dosti je bilo govorjenja po vasi tisti dan popoldne. Kaj takega pa že davno ni bilo, da bi notar stopil v župnišče. Ko so se pri župniku poslovili, je notar še obiskal svojega brata. Dobil ga je že pri Popustku. Nekaj mu je pošepetal, potem pa se kmalu odpeljal nazaj v mesto.

Čmok se je zadovoljno zibal v veži, ko so prihajali in odhajali gostje. Delal je proti vsakemu gostu slane in neslane opazke. Ko je odhajal notar, je zaklical kovač:

Phone: Stagg 6697.

MRS. JURAY IZKUŠENA BABICA

103 Melrose St., near Bushwick ave., Brooklyn, N. Y.
Vsem slovenskem materam se toplo priporočam o prilikah porodov v Brooklyn-u in New York-u. Sem Vam na razpolago noč in dan. Kadar bi me potrebovali, pišite ali me pa pokličite po telefonu.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

PO POSEBNI CENI

si sedaj lahko kupiti čevlje v naši čevljarški trgovini.

Ravnokar smo prejeli veliko svežo zalogo vsakovrstnih poletnih čevljev za može, žene, dekleta, fante in otroke. Imamo v zalogi najboljše nizke “Oxford” čevlje za može in fante vsakovrstnega tipa. Istotako za dekleta in žene se dobi v naši trgovini najboljše vsakovrstne “slippers-e.”

Posebno za Vaše dekleta in fante dobite pri nas izvrstne močne poletne takozvane

“TENNIS SHOES”, ki so narejene nalašč za poletni čas. Te prodajamo sedaj za posebno nizko ceno.

“TENNIS SHOES” prodajamo sedaj za može in odrastle fante od \$1.25 do \$3.00. Za mlade fante in dečke od \$1.25 do \$2.25.

Pridite in oglejte si našo poletno zalogo vsakovrstnih čevljev, ki smo jo pravkar prejeli. Prepričani smo, da boste zadovoljni z blagom in cenami. Pridite po čevlje v našo trgovino in videli boste, da bo to samo v Vašo korist, ker kupili si boste za Vaš denar čobre in trpežne čevlje s katerimi boste zadovoljni.

JOSEPH PERKO

SLOVENSKA TRGOVINA Š ČREVLJI

2101 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Dobil napačno številko.

V nekem mestu na zapadu je vprašal neki gospod na telefon vodjo nekega gledališča: “Ali imate še kaj prostora?”

Odgovor na telefonu: “Yes, dovolj!”

Gospod: “V kateri vrsti?”

Odgovor: “Najbo v katerikoli hoče!”

Gospod: “Ako tako, potem mi ohrani 4. sedeže na sredi dvorane.”

Odgovor: “A, sedeže hočete, jaz sem mislil, da hočete grobov, to je pokopališče. Sedežev nimamo, a grobov dovolj!”

Neomejena ljubezen.

Junjska nevesta: “Dragi moj ljubček, ali me boš v mesecu decembru tudi tako ljubil, kakor me ljubiš sedaj v gorkem juniju?”

Ženin: “Še bolj te bom ljubil, dragi srček! Vsaj december ima 31 dni, junij pa samo 30. Torej v decembru bo najina ljubezen za en dan daljša, kakor v juniju!”

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelk se sprejemajo otroci od 1. do 16. leta starosti. Društvo zbora vsako 1 nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure popoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobite lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih. Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič.
Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St.
Blagajnik John Melle.
Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave.
Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA ŠT. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zbora vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

SLOVENSKI FANTJE V CHICAGO!

Telovadno in izobraževalno društvo “OREL”

Vas uljudno vabi v svoj krog! Če hočete imeti veliko zabave in telovadbe, pridružite se nam! “Orel” telovadi vsaki ponedeljek in vsako sredo večer v cerkveni dvorani Sv. Stefana. Pridite nas obiskat!

Silvester Hrastar, načelnik.
Ant. Bogolin, podnačelnik.

SLOVENSKA DEKLETA V CHICAGO!

Telovadno in izobraževalno in tamburaško društvo “ORLICE”

vas uljudno vabijo v svoj krog. Tu boste našle veliko zabave in razvedrila. Učimo se telovadbe in godbe! Pridite nas obiskat! Telovadbo imamo vsaki četrtek zvečer v cerkveni dvorani sejo vsaki prvi in tretji torek.

Julia Kochevar, predsednica;
Mary Kochevar, podpredsednica;
Cirila Kušar, tajnica; Ana Tomazin, blagajnica.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam

Němėceek

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.